

МЕЛОДІЙНІ ТА ТЕМПОРАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКОГО МОВЛЕННЯ ФІЛІПІНСЬКИХ МОРЯКІВ

MELODIC AND TEMPORAL PECULIARITIES OF FILIPINO SEAMEN'S SPEECH BEHAVIOR

Єфанова І.А.,

orcid.org/0000-0001-6696-3203

викладач англійської мови кафедри № 2

Національного університету «Одеська морська академія»

У статті розглядаються мелодійні та темпоральні особливості мовленнєвої поведінки філіппінських моряків. У центрі уваги даної роботи – визначення просодичних параметрів мовлення досліджуваних інформантів. Аналіз стану англійської мови на Філіппінах показав, що англійська мова на сьогодні є найпоширенішою завдяки інтернаціоналізації. Мається на увазі прийняття нерідної, проте загальнопоширеної мови за офіційну в суспільстві. Мовне питання на Філіппінах – хвилююча проблема, як і у багатьох країнах із колоніальним минулим. Слід зауважити, що майже три століття офіційною мовою країни вважалася іспанська. Навіть з 1863 р. було запроваджене загальне безкоштовне навчання іспанською мовою. Але мовне питання повністю змінилось після війни між Америкою та Іспанією. Починаючи з 1935 року англійська почала значно поширюватись та закріплюватись, і, як результат, стала офіційною мовою на Філіппінах. Після 1940 року англійську мову почали викладати у школах; мова активно завойовувала свої позиції у державних закладах. Філіппінці вивчають лінгву-франка світового бізнесу, тобто англійську, з початкової школи і, як зазначає Філіппінська рада з інвестицій, 70% філіппінців добре володіють англійською.

У даному дослідженні зроблено спробу проаналізувати мовлення філіппінських моряків та визначити просодичні маркери їхньої мовленнєвої поведінки.

Метою та основним завданням дослідження було проведення аудиторського аналізу, який складався з трьох етапів. Першим етапом було вивчення частотності вживання інтонаційних шкал в мовленні досліджуваних моряків. Даний етап дослідження довів, що найбільш частотною за вживанням є спадна шкала.

Другим етапом було виявлення номенклатури термінальних тонів. Результати проведеного аналізу свідчать про домінування спадного та висхідного термінальних тонів.

Результати дослідження темпу мовлення філіппінських моряків свідчать про частотність вживання швидкого та середнього темпу мовлення.

Отримані експериментальним шляхом результати, дозволяють констатувати, що мовленнєва поведінка філіппінських моряків має варіативний характер і свідчить як про емоційно-нейтральний, так і про емоційно-забарвлений характер.

Ключові слова: філіппінські моряки, просодія, варіативність, аудиторський аналіз, частотність, дослідження.

The article deals with melodic and temporal peculiarities of speech behavior of Filipino seamen. In the focus of the given investigation are prosodic parameters and their definition. The analysis of the English language showed that English is one of the most widely spread languages nowadays due to internationalization. It means that non-native but widespread language is adopted in the society as an official one. Language issue in Philippines is a disturbing problem as in many countries with colonial past. It must be mentioned that about three centuries Spanish used to be an official language in the country. Even from 1863 free education of the Spanish language was introduced. But language issue was completely changed after the war between America and Spain. From 1935 English began to be spread and taken hold. As a result it became the official language in Philippines. After 1940 the English language was taught at schools and it gained its positions in State institutions. Filipinos learn lingua franca of world business, that is, English, starting from primary school. According to Filipino Council of investment about 70% of Filipinos speak English well.

In the given investigation an attempt has been taken to analyze the Filipino seamen's speech and define prosodic markers of their speech behavior.

The purpose and the main task of the investigation was the implementation of auditory analysis, which consisted of three stages. The first stage was to define the frequency usage of intonation scales in seafarers' speech. The results of this stage showed that the most frequently used scale was the Falling one. The second stage of the research was to identify the dominant terminal tones. The results of the analysis indicate that Falling and Rising terminal tones prevail mostly.

The results of the speech tempo of Filipino seamen prove the frequent usage of rapid and middle speech rate.

Experimentally obtained results state that speech behavior of Filipino seamen has a variable character, which makes the speech either emotionally neutral or emotionally colored.

Key words: Filipino seamen, prosody, variability, auditory analysis, frequency, investigation.

Вступ. Англійська мова – є мовою світового спілкування, яка об'єднує мільйони людей по всьому світу. Вона займає друге місце в світі за кількістю носіїв і є офіційною мовою майже

у 70 країнах, а отже є глобальною мовою світової спільноти. Англійська мова належить до рідкісних та неперевершених лінгвістичних явищ з огляду на велику кількість її національних,

регіональних варіантів і діалектів. Вона набула статусу *lingua franca* – мови міжнародного спілкування всього людства [2, с. 98]. Англійська мова є міжнародною мовою, тому що це всевітня мова, яка є найпоширенішою у світі; офіційною мовою вона є в майже 70 країнах, таких як Великобританія, США, Канада, Австралія, Нова Зеландія, Індія, Філіппіни та інш. Також вона вважається однією з шести робочих мов ООН. За статистичними даними більш ніж для 400 мільйонів людей англійська є рідною, для 300 мільйонів вона залишається другою мовою, а також майже 500 мільйонів в якійсь мірі володіють англійською. Слід зазначити, що англійська мова визнана мовою Міжнародної морської організації (англ. International Maritime Organization, IMO), на якій ведеться уся морська документація у світі по забезпеченню безпеки на морі і запобіганню забруднення з суден доквілля. Отже, в даній статті зробимо спробу дослідити особливості мовленнєвої поведінки філіппінських моряків.

Соціолінгвістичний профіль англійської мови у світі, а також дослідження просодії англійського мовлення ретельно розглядалися як зарубіжними, так і вітчизняними вченими, такими як Л. Бауер, Е. Томас, Г. Віддоусон, Д. Греддол, Дж. Дженкінс, Е. Ерлінг, Д. Крістал, А. Пеннікур, О. Р. Валігура, А. А. Калита, О. І. Стереопало та ін. За думкою вченого-лінгвіста Девіда Греддола, англійська мова являється мовою міжкультурної комунікації, не зважаючи на той факт, що іспанською, китайською, або хінді говорить більше людей у світі. Дослідник стверджує, що англійська мова та глобалізація так поширилися у світі, що мова допомагає глобалізації і навпаки [3, с. 80-110]. За даними вченого Девіда Крістала кількість тих людей, хто розмовляє англійською мовою як іноземною втричі перевищує кількість людей, що розмовляють нею як рідною [2]. Роботи дослідників були направлені на виявлення просодичних параметрів мовлення носіїв та представників різних варіантів і діалектів германських мов.

Представники одеської фонетичної школи, такі як Д. В. Бубнов, О. Я. Присяжнюк, О. В. Костроміна, Д. М. Карпова, Г. В. Галянт, В. С. Григораш, дослідили та виявили соціофонетичні особливості мовлення носіїв англійської мови як рідної. Дослідниками було проаналізовано просодії канадського, австралійського, валлійського, йоркширського варіантів англійської мови. Так, дослідниця О. Я. Присяжнюк визначила вплив історико-географічних факторів на інтонацію мовців Британських островів, та виявила фактори соціальної і ситуативної варіатив-

ності мовлення представників шести регіонів Великобританії [1, с. 77-95].

Зазначимо, що до категорії “Англійська мова як нерідна” належать місцеві варіації англійської мови в тих країнах, де вона є рідною для меншості населення і другою офіційною мовою для решти. Це: Індія, Малайзія, Тайланд, Пакистан, Філіппіни [4, ел. ресурс].

У нашому дослідженні зроблено спробу проаналізувати мовлення філіппінських моряків та визначити просодичні маркери їхньої мовленнєвої поведінки.

Метою даної роботи є вивчення особливостей мелодійного оформлення мовлення досліджуваних моряків.

Об’єктом дослідження є квазіспонтанні монологічні тексти з мовлення філіппінських моряків. **Предметом** дослідження є мелодійні характеристики мовленнєвої поведінки досліджуваних інформантів.

Згідно з метою, до **завдань** дослідження входило:

- 1) дослідити стан англійської мови на Філіппінах;
- 2) провести аудиторський аналіз основних мелодійних параметрів мовлення філіппінських моряків;
- 3) визначити просодичні маркери мовленнєвої поведінки досліджуваних інформантів.

Основним **методом аналізу** в роботі є аудиторський аналіз. Аудиторами виступали викладачі та аспіранти кафедри теоретичної та прикладної фонетики ОНУ ім. І. І. Мечникова, які мають досвід аудіювання.

Матеріалом дослідження слугували чотири аудіозаписи мовлення моряків рядового складу: кухара, матроса першого класу, зварювальника, а також матроса другого класу. Записи їхнього мовлення було зроблено у польових умовах (назва судна: “Tower Rise”, у період рейсу).

Тексти є оригінальною версією мовлення філіппінських моряків.

Результати та обговорення. Філіппіни – острівна держава у Тихому океані, розташована на більш ніж 7000 островах. До корінного населення належать малайці. Ця держава є третьою за величиною англійомовною країною у світі. До головних островів належать Лусон, Вісайн та Мінданао. Саме на Лусоні знаходиться столиця держави – Маніла (Manila). Країні притаманний білінгвізм, тобто двомовність: державними мовами вважаються тагальська та англійська, де остання використовується майже скрізь: в діловій, урядовій, а також морській сферах [5, ел. ресурс].

Таблиця 1

№	Інформант	Текст інформантів
1.	Кухар Джей Рара	“Good afternoon, my name is Jey Rara. I came from Philippines. I'm 48 years old, still single. I've been working at sea for almost 25 years. I work as a chief cook, I live together with my mom, dad, brothers. No wife, no children. Ah, I met many people, different nationalities: Ukrainians, Latvians, etc. I love my work as a seaman, but it's hard, it takes time, you're far away from your family.”
2.	Матрос першого класу Майлон Ейраркас	Hello, my name is Mailon Eirarcas. I'm from Philippines. I'm thirty years old and I work as an Able-bodied seaman. I married, my wife is a wonderful person, she is very beautiful. I love her very much. I love working at sea, because you can see other countries. Have a nice day, good bye!
3.	Зварювальник Тоні	Hi, my name is Tony, I'm Filipino and I live in Philippines. I'm forty two years old and I work as a fitter on a ship. I live with my wife together with three kids: two girls and one boy. I married and she is a nice girl. I like working at sea and to see other countries. Thank you!
4.	Матрос другого класу Енджел Рейтас	Hello, my name is Angel Reytas. I'm 26 years old. I'm a Filipino seafarer and I've been working in the rank of an ordinary seaman for 6 years. I married, I have three kids: two sons and a daughter. I like sports very much: swimming, diving and surfing. Also I love music and disco. Thank you and have a nice day

Таблиця 2

Частотність вживання основних типів шкал у мовленні моряків

Інформанти	Основні шкали (%)				
	Спадна	Рівна	Висхідна	Змінна	Однонаголошена
Інформант № 1	35	15	40	8	2
Інформант № 2	45	35	12	—	8
Інформант № 3	50	20	10	15	5
Інформант № 4	45	15	30	10	—
Усереднені показники (%)	44	21	23	8	4

Надзвичайний вплив на становлення мови на Філіппінах зробили іспанці, тому що багато років держава була колонією Іспанії. Мовою Філіппін вважалась тагальська, яка була змішана з великою кількістю діалектів, що властиво для мало-розвинених народів. Ця республіка налічує 74 провінції, кожна з яких говорить на своїй мові [6, ел. ресурс].

Мовне питання на Філіппінах – хвилююча проблема, як і у багатьох країн із колоніальним минулим. Зауважимо, що майже три століття офіційною мовою країни вважалася іспанська. Навіть з 1863 р. було запроваджене загальне безкоштовне навчання іспанською мовою. Але мовне питання повністю змінилось після війни між Америкою та Іспанією. Починаючи з 1935 року англійська почала значно поширюватись та закріплюватись, і, як результат, стала офіційною мовою на Філіппінах. Після 1940 року англійську мову почали викладати у школах; мова активно завойовувала свої позиції у державних закладах [7, ел. ресурс].

Слід зазначити, що інтернаціоналізація – характерне явище для Філіппін. Мається

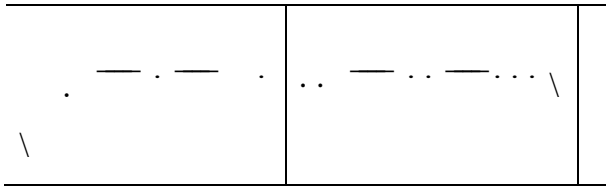
на увазі прийняття нерідної, проте загально-поширеної мови за офіційну в суспільстві. Філіппінці вивчають лінгву-франка світового бізнесу, тобто англійську, з початкової школи і, як зазначає Філіппінська рада з інвестицій, 70% філіппінців добре володіють англійською [8, ел. ресурс].

Зауважимо, що англійська мова на Філіппінах дуже поширена серед моряків. Так, у 2007 році показник філіппінських моряків за кордоном становив 226900 людей. Грунтуючись на даних Конгресу профспілок Філіппін (TUCP), загальна сума грошових переказів, надісланих моряками на Філіппіни, становила 2 501 млрд доларів США за перші 9 місяців 2009 року. [9, ел. ресурс]. Очевидно, що на сьогоднішній день вивчення англійської мови для філіппінських моряків є актуальним та важливим.

Як було зазначено вище, основним методом аналізу у дослідженні виступає аудиторський аналіз, першим етапом якого було визначення номенклатури та частотності основних інтонаційних шкал у мовленні досліджуваних інформантів.

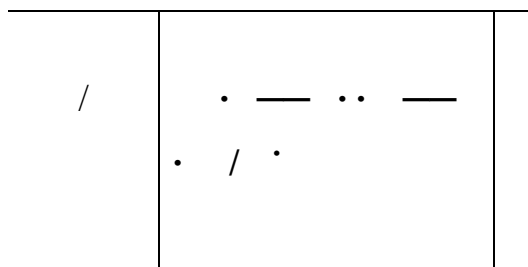
Як свідчать дані таблиці № 2, найбільш частотною виступає спадна шкала (44%). Зазначимо, що дана шкала є також найбільш типовою для мовлення британців. Як свідчать дослідження О. Я. Присяжнюк, спадна шкала є найбільш частотною в мовленні інформантів з шести регіонів Великобританії. Наведемо приклад вживання спадної шкали в мовленні представника рядового складу, зварювальника на ім'я Тоні (42 роки):

“I'm 'forty 'two years \old and I 'work as a 'fitter on a \ship.”

Друге місце в мовленні моряків-філіппінців посідає висхідна шкала (23%) Вона є більш характерною для молодих філіппінців і це не дивно, тому що на сучасному етапі розвитку англійського мовлення висхідна шкала є найбільш рекурентною для мовлення, як молодих британців, так і для мовлення молодих представників інших варіантів англійської мови. Дана шкала вживається як у фінальних, так і в нефінальних синтагмах. В результаті мовлення інформантів звучить доволі жваво.

Прикладом вживання висхідної шкали є мовлення матросу другого класу Енджела Рейтаса: “/ Ні, my 'name is 'Angel /Reytas.”

Вживання рівної шкали представлено 21%; незначне місце посідає змінна та однонаголошена шкали (8% та 4%).

Другим етапом аудиторського аналізу є вивчення частотності основних термінальних тонів у мовленні моряків.

Примітка: С – спадний, В – висхідний, Р – рівний, СВ – спадно-висхідний, ВС – висхідно-спадний.

Згідно з даними таблиці № 3, у номенклатурі термінальних тонів домінуюче місце посідає спадний термінальний тон (44,5%). Рекурентність вживання висхідного термінального тону є також високою (35%). Рівний тон посідає третє місце – (13%). Незначними за вживанням є спадно-висхідний та висхідно-спадний термінальні тони – (3,25% та 4,25%).

Отже, у філіппінському варіанті англійської мови спостерігається доволі значна варіативність у вживанні термінальних тонів. Якщо за даними О. Я. Присяжнюк [1, с. 90] у стандартній британській вимові вживання спадного тону становить 58,7%, тобто більше ніж половина, то у англійському мовленні філіппінських моряків спадний тон хоча і домінує, але не є таким вираженим, як у британському варіанті англійської мови.

Частотність вживання висхідного термінального тону є також типовим для філіппінських моряків, що робить мовлення інформантів яскравим та жвавим.

Заключним етапом аудиторського аналізу стало визначення темпу мовлення досліджуваних інформантів.

Згідно з даними таблиці № 4, перше місце у вживанні темпу мовлення посідає швидкий темп (43,75%), який є характерним для вживання молодими представниками. Такий високий відсоток швидкого темпу можна пояснити тим, що молоді моряки ще не володіють навичками розмовного стилю. Друге та третє місце займають середній (27,5%) та повільний (25%) темпи мовлення, які у даному дослідженні притаманні морякам середнього віку (35-45 років). У цьому віку мовець вже досягнув деякого професійно-життєвого рівня, його мовлення підпорядковано особливостям його професійного спілкування. Найменший показник дуже повільного темпу становить (5%).

Таблиця 3

Частотність вживання основних термінальних тонів у мовленні моряків

Інформанти	Основні термінальні тони (%)				
	С (\)	В (/)	Р (-)	СВ (V)	ВС (Λ)
№ 1	25	55	10	3	7
№ 2	60	30	10	—	—
№ 3	45	30	12	6	7
№ 4	48	25	20	4	3
Усереднені показники	44,5	35	13	3,25	4,25

Темп мовлення моряків

Інформанти	Дуже швидкий темп (%)	Швидкий темп (%)	Середній темп (%)	Повільний темп (%)	Дуже повільний темп (%)
№ 1	-	-	-	80	20
№ 2	-	85	25	-	-
№ 3	-	-	80	20	-
№ 4	-	90	10	-	-
Усереднені показники	-	43,75	28,75	25	5

Очевидно, вживання дуже повільного темпу не є маркером мовлення індійських моряків.

Висновки. Дане дослідження присвячене вивченню особливостей мовленнєвої поведінки філіппінських моряків, метою якого було виокремлення особливостей мелодійного оформлення мовлення досліджуваних інформантів.

Основним завданням експериментальної частини дослідження було проведення аудиторського аналізу, який складався з трьох етапів.

Першим етапом було вивчення частотності вживання інтонаційних шкал в мовленні досліджуваних моряків. Даний етап дослідження довів, що найбільш частотною за вживанням є спадна шкала.

Другим етапом було виявлення номенклатури термінальних тонів. Результати проведеного ана-

лізу свідчать про домінування спадного та висхідного термінального тонів.

Результати дослідження темпу мовлення філіппінських моряків свідчать про частотність вживання швидкого, середнього та повільного темпу мовлення.

Отже, отримані експериментальним шляхом результати, дозволяють констатувати, що мовленнєва поведінка філіппінських моряків має варіативний характер і свідчить як про емоційно-нейтральний (вживання спадної шкали та спадного тону), так і про емоційно-забарвлений характер мовлення (вживання висхідного тону та висхідної шкали).

Перспективою подальшого дослідження є проведення комп'ютерного аналізу з виявленням частотних та динамічних характеристик мовлення філіппінських моряків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Присяжнюк О. Я. Особливості сучасної мовної ситуації у Великобританії: варіативність та консерватизм британських діалектів. Полілог. Збірник статей молодих науковців з історії, філософії, культурології. Вип. 7. Одеса, 2020. С. 77 – 95.
2. David Crystal. The Cambridge Encyclopedia of the English Language, 1997.
3. David Graddol. English Next. Why global English may mean the end of “English as a Foreign Language.” British Council, 2006. 128 pp.
4. Все про вивчення мов. URL: <https://osvita.ua>. (дата звернення: 10.08.2022).
5. Все про країну Філіппіни. URL: <https://www.tpg.ua>tab-country> (дата звернення: 19.08.2022).
6. Мова Філіппін: офіційні і місцеві діалекти – BigBro. URL: <https://bigpro.com.ua>mova-filippin-ofitsijnij-i-mistsevi-dialekti/> (дата звернення 25.08.2022).
7. Нариси з філіппінської літератури: змішати усе, не струшувати. URL: <https://chytomo.com-narisy-z-filippinskoj-literaturi> (дата звернення: 18.08.2022).
8. Інтернаціоналізація. URL: <https://www.bbc.com>ukrainian>vertcap>2016/03/160323vert> (дата звернення: 18.08.2022).
9. Моряки-філіппінці. URL: https://ewikiuk.top>Filipino_seamen (дата звернення: 02.09.2022).